

FOTO'S BOB VAN DER VULST

Straten in de Afrikaanderwijk, een oude arbeiderswijk in het Rotterdamse stadsdeel Feijenoord. Huurdersverenigingen bereiden er een stadsreferendum voor.

Goedkope huizen de stad uit

Rotterdam De gemeente Rotterdam is van plan goedkope huizen te vervangen door woningen voor mensen met meer geld. Burgers komen in opstand.

Door onze redacteur
Elsje Jorritsma

Arme mensen moeten de stad uit, zegt Burgit van Huuksloot. „Om ruimte te maken voor de middenklasse. En om dat te bereiken, sloop de gemeente gewoon hun woningen.”

Van Huuksloot woont op het Noordereiland, Rotterdam, en zit nu in buurthuis de Dam in de wijk Feijenoord. Daar bespreekt ze met andere leden van de huurdersvereniging Feijenoord de *Woonvisie 2030* van de stad Rotterdam - het beleid van dit college voor de woningmarkt van de stad. Ze zijn zó boos, dat ze een referendum gaan organiseren. Het zou het eerste stadsreferendum zijn in 30 jaar.

Van Huuksloot heeft het over het meest omstreden deel van die Woonvisie: er moeten voor 2030 20.000 woningen uit het goedkope segment

verdwijnen - door sloop of opwaardering - en daarvoor in de plaats moeten 35.000 woningen uit het duurere segment komen. Goedkoop is in dit geval onder de huurtoeslaggrens, ruim 700 euro per maand. Het is bovendien niet de bedoeling dat alle bewoners van die 20.000 verdwijnende

Arme mensen moeten de stad uit

Burgit van Huuksloot inwoner

woningen in de stad blijven: de gemeente wil dat een deel naar andere gemeenten in de regio vertrekt.

Rotterdam moet nog hipper

Het gaat goed met Rotterdam, in ieder geval in de publieke perceptie. De eeuwige verbeterings- en bouwdrift

heeft de Markthal opgeleverd, het Centraal Station, de Kop van Zuid. Er lijkt een kentering te komen in de uittocht van hogeropgeleiden, en de stad staat inmiddels te boek als 'hippe' bestemming. Maar dit college wil het proces van *gentrification* verder versnellen, onder meer met nieuw woonbeleid. Rotterdam voert immers ook de verkeerde lijstjes aan, zoals die van langdurige werkloosheid en armoede.

„De gemeente is afgestapt van het idee dat ze haar armere inwoners moet verheffen door hun betere kansen te bieden”, zegt George Verhaegen uit de 2e Stampioenwaarsstraat in Feijenoord en woordvoerder van de huurdersverenigingen. „In plaats daarvan wil de gemeente een deel van de bevolking verplaatsen. De huizen zijn de afgelopen jaren bovendien al flink verhoogd. Als mensen verhuizen, moet de volgende bewoner ineens veel meer huur betalen. En het is misschien moeilijk voor te

stellen voor mensen die het beter hebben, maar er wonen genoeg mensen hier voor wie maandelijks 8 euro huismeesterkosten van de corporatie al een belasting zijn.”

Een huis met een tuintje

In augustus kwam het Rotterdamse college van Leefbaar Rotterdam, D66 en CDA met een eerste versie van de woonplannen. Wethouder Schneider schrijft dat er meer balans moet komen in de stad. Rotterdam heeft van alle gemeenten het hoogste aandeel inwoners met recht op huurtoeslag. Zij wonen vooral op Zuid en ten westen van de Schie.

De stad begint in trek te raken bij gezinnen en hoogopgeleiden, maar er is te weinig geschikte woonruimte voor hen, constateert Schneider. Er zijn stukken op Zuid waar nauwelijks eengezinswoningen zijn, al helemaal niet met een tuintje. Daardoor trekken gezinnen die het zich kunnen veroorloven weg naar wijken als Hillegersberg en Kralingen, of omliggende gemeenten als Lansingerland en Barendrecht.

Rotterdam heeft volgens de coalitie bovendien een overschot aan goedkope woningen: 56 procent van de woningvoorraad, terwijl 'slechts' 43 procent van de huishoudens tot de 'primaire doelgroep' behoort, met een inkomen dat recht geeft op huurtoeslag. Rotterdam jaagt dus niet alleen middenklassehuishoudens weg, maar trekt zo ook arme inwoners aan, redeneert het college.

De coalitie wil daarom 20.000 goedkope woningen minder, en meer woningen uit het middensegment, zodat meer gemengde wijken ontstaan. De gemeente wil af van de

grote hoeveelheid woningen die zij als „incurant” beschouwt: „gestapeld zonder lift”. Daarvan verdween al een flink deel sinds 2000 (van 59 naar 50 procent van het woningaanbod), maar dat aandeel moet verder omlaag. De gemeente wil dat woningcorporaties aan dit plan bijdragen door goedkope particuliere woningen op te kopen en te verbeteren.

Harde woorden

Inmiddels zijn harde woorden gevallen over deze woonvisie, binnen en buiten de politiek. Een discussie die neerkomt op: voor en van wie is deze stad eigenlijk? In combinatie met versobering van het armoedebeleid is bij een deel van de inwoners de indruk ontstaan dat ze niet meer wel-

der volledig aan onze bezwaren tegemoet komt.” Het is immers de kern van de visie, zegt Verhaegen: „Het versneld opwaarderen van de stad, door betaalbare woningen te slopen.” Een woordvoerder van wethouder Schneider stelt dat de kern van de conceptwoonvisie inderdaad overierend zal blijven.

Volgens Verhaegen moet de gemeente zich juist richten op de mensen die er al wonen. „Wonen is, net als voeding, een basisrecht. De gemeente moet zorgen dat dat betaalbaar blijft voor haar inwoners. Anders krijg je hele onwenselijke situaties, zoals mensen die dubbele banen moeten aannemen om hun huis te kunnen betalen - en dus geen tijd meer hebben om als 'betrokken burger' te participeren in bijvoorbeeld de school van hun kinderen, of in de buurt.”

De huurders zijn bezig de duizend handtekeningen te verzamelen die nodig zijn voor de eerste stap naar een referendum: opschorten van de besluitvorming. Als er vervolgens 10.000 ondertekenaars zijn, wat volgens Verhaegen geen probleem moet zijn, komt het referendum er. Een eventueel referendum kan het stadsbestuur tot niets verplichten; het is slechts raadgevend.

Nog niet duidelijk is welke vraag de stadsbewoners precies wordt voorgelegd. Dat is aan de gemeenteraad, zegt Verhaegen, en daar moet de komende tijd duidelijkheid over komen. Wat hem betreft is de kernboodschap duidelijk. Die staat ook op de pamfletten die de huurderscommissies verspreiden: wij wonen hier goed. Stop de afbraak van betaalbare woningen.

JUTTA CHORUS

Wij durven jullie haten!

Beyoncé was op dreef. In de pauze van de Super Bowl zong ze Coldplay van het podium. „Hoe Chris Martin werd afgeslacht door Beyoncé”, luidde de kop in *de Volkskrant*. „Moeite met het woord 'afgeslacht' - is het echt oorlog”, twitterde schrijver Hans Maarten van den Brink. Goed, Beyoncé zong zelf tientallen keren het woord *slay* - maar waarom neemt een recensent zo verlekkerd de geweldsterminologie over? Het is natuurlijk nog zoet vergeleken bij de dood die Katwijks PvdA-voorzitter Willem den Hartog per tweet Geert Wilders toewenste. Ik probeer me voor te stellen wat de man bezielt, om het eerst te denken, het op te schrijven en het aan de hele wereld te laten weten.

'Ik vond dat wel mooi, dat godverdomme in het Catshuis. Ik was totaal bevangen'

Had hij de superieure aanwijzing van zijn partijgenoot Lodewijk Asscher maar ter harte genomen. Die schreef aan degenen die hem via Facebook of Twitter een „respectloze hond”, een „zionistenhand” noemden: „Mag ik jullie voorzichtig aanraden voor de volgende keer dat je zo'n reactie plaatst de tweet of post eerst even aan je moeder te laten zien? Als zij het ook een goed idee vindt, vooral plaatsen.” Twitter - de auto waar een zatladder in gaat zitten in de overtuiging dat alles onder controle is. Maar ik zou geen recht doen aan de oprechte intenties van de haters als ik het medium de schuld gaf van hun gedrag. (Tik 'haat' in Twitters zoekvenster en de taalvernieuwing springt tevoorschijn: „Ik heb haat aan de schoollift.”) De dag na de moord op zijn vriend Pim Fortuyn werd Peter Langendam door premier Wim Kok uitgenodigd. De sfeer was geladen. Bij het naar buiten gaan, dralend in de hal, riep Langendam: „Het is een schande, godverdomme!” „Ik vond dat wel mooi”, vertelde hij me later, „dat 'godverdomme' in het Catshuis. Ik was totaal bevangen.” Misschien is dat wel een sleutel tot de hersenpan van de schelders. Dat al het haten vooral angst en verlegenheid moet verbergen. Maar ik ben er niet gerust op.

Er is een citaat dat steeds in mijn gedachten komt, van George Kettmann, zwartemid, hoofdredacteur van *Volk en Vaderland* en dichter. Hij richtte zich tot het Comité van Waakzaamheid en met name tot Menno ter Braak en Edouard Du Perron. Het gedicht eindigt zo: *weet dit: het heeft den langsten tijd geduurd, dan komen wij - wij durven jullie haten!* Ter Braak schreef er een laconieke recensie over („In dit gedicht zit onmiskenbaar Schwamm”). Maar op 10 mei 1940 pleegde hij zelfmoord. Kettmann zat na de oorlog zeven jaar vast en bleef daarna tot zijn dood in 1970 gedichten publiceren.

Jutta Chorus (j.chorus@nrc.nl, Twitter: @Juttachorus) schrijft op deze plek een wisselcolumn met Tom-Jan Meeus.